

Sygn. akt I C 1112/16 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2018r.

Sąd Rejonowy w Nowym Sączu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Bartosz Danielski

Protokolant: sekretarz sąd. Anna Kustra

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2018 roku w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa H. J.

przeciwko A. K.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. kosztami postępowania obciąża powoda.

Sygn. akt I C 1112/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 20 września 2018 roku.

Pozwem z dnia 30 sierpnia 2016 roku powód H. J., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, domagał się od pozwanej A. K. zapłaty kwoty 22 982,40 zł wraz ustawowymi odsetkami od dnia 13 listopada 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania, w tym kosztami zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, że strony zawarły umowę ustną o wykonanie robót budowlanych, której zakresem objęte było wykonanie remontu mieszkania przy ulicy (...) w K. (wykonanie ścian działowych i ich wykończenie, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wewnętrznej, prac hydraulicznych, malarskich, układanie płytek i paneli). Powód umowę wykonał w całości, a za wykonane prace wystawił fakturę nr (...) z dnia 30 grudnia 2014 roku. Pozwana nie uregulowała zapłaty, w związku z czym powód skierował do niej wezwanie do zapłaty z dnia 22 października 2015 roku, doręczone w dniu 29 października 2015 roku.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania (k.16-18).

W uzasadnieniu przyznała, iż powód wykonywał w okresie lipiec – sierpień 2013 roku prace w mieszkaniu przy ul. (...), zakończone w dniu 23 sierpnia 2013 roku, wówczas pozwana zapłaciła powodowi należność za wykonane prace, strony uzgodniły wówczas, iż jest to cała należność, a ojciec powoda, który dokonywał wszelkich uzgodnień w jego imieniu potwierdził otrzymanie pieniędzy i zwrócił pozwanej klucze. Powód jednocześnie wykonywał prace przy budowie domu pozwanej, jednak nie wykonał ich w całości lub wykonał je wadliwie, w związku z czym w październiku 2013 roku doszło do spotkania stron i rozliczenia. Wynikało z niego, iż do zapłaty na rzecz powoda pozostaje 20 000 zł, a po

potrąceniu z kosztami pozwanej – 7 373,06 zł. Postępowanie o zapłatę i ustalenie w związku z wadliwym wykonaniem budynku przy ul. (...) toczy się przed Sądem Rejonowym dla Krakowa – Podgórze w Krakowie. Jednocześnie pozwana wskazała, iż fakturę, o której mowa w pozwie otrzymała w dniu 6 marca 2015 roku, jednak odesłała ją z wyjaśnieniami, nie uznając żądania. Do pozwu nie zostało dołączone zestawienie wpłat stanowiące załącznik do wezwania do zapłaty. Pozwana uznała roszczenie za nieuzasadnione, wobec uregulowania należności w dniu 23 sierpnia 2013 roku. Dodatkowo podniosła, iż faktura załączona do pozwu jest inna, niż przesłana pozwanej (inna treść i termin płatności) oraz podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż wbrew twierdzeniom powoda umowa stron nie stanowiła umowy o roboty budowlane, jej przedmiotem był bowiem remont odrębnych pomieszczeń w budynku i zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego była to umowa o dzieło. Termin przedawnienia wynosi zatem 2 lata.

W piśmie procesowym z dnia 13 października 2015 roku strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko i wniosła o nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia (k. 55-57).

W uzasadnieniu powód zaprzeczył, aby pozwana zapłaciła mu (lub jego ojcu) wynagrodzenie za prace w mieszkaniu i aby to było w dniu 23 sierpnia 2013 roku. Przyznał, iż pozwana odesłała mu fakturę, ale bez wyjaśnień, nadto różnice w zakresie terminu płatności wynikały z braku porozumienia stron w tym zakresie. Powód wskazał, iż do zakresu uzgodnionych prac nie należało podłączenie pieca CO, a pozostałe prace zostały wykonane prawidłowo i zarzuty są niezasadne. Kwestia wyboru prawidłowych okien i uzyskania zgody konserwatora zabytków należała do pozwanej, jako inwestora. Zakwestionował, aby z przedłożonych przez pozwaną Arkuszy wynikała szkoda przez nią poniesiona, nie wskazując one bowiem tytułu, z jakiego te kwoty naliczono, brak jest też tam podpisu powoda lub jego ojca. Odnośnie zarzutu przedawnienia powód wskazał, iż prace wykonane przez niego zgodnie z umową były robotami budowlanymi, które obejmują nie tylko budowę sensu stricto, ale szereg czynności objętych zakresem remontu, przebudowy, nadbudowy czy rozbudowy. Nie ma tu znaczenia wielkość obiektu, ale to czy był to remont obiektu budowlanego.

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwanej A. K. przysługuje udział (...) części w nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) przy ul. (...) w K.. Współwłaściciele tego budynku dokonali pomiędzy sobą nieformalnego podziału nieruchomości do używania (quoad usum) w ten sposób, iż pozwanej przypada do wyłącznego używania lokal mieszkalny nr (...) o powierzchni 58 m² znajdujący się w tym budynku.

W czerwcu 2013 roku pozwana zawarła z powodem H. J., który prowadził działalność gospodarczą pod firmą (...) J. z siedzibą w N. (przez działającego w jego imieniu ojca J. J.) ustną umowę, której przedmiotem było wykonanie remontu wymienionego mieszkania przy ul. (...) w K.. Powód miał w ramach umowy w szczególności wykonać ścianki działowe (zabudować drzwi wewnętrzne), wymienić stolarkę okienną i drzwiową wewnętrzną, wykonać prace hydrauliczne (montaż kabin prysznicowych, toalet i umywalk), prace malarskie, ułożyć panele i płytki. Miał również wykonać montaż pieca c.o., instalacji wentylacyjnej i elektrycznej. Strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 23 000 zł, obejmujące koszt robocizny 15 000 zł i materiałów 8 000 zł. Był to koszt ustalony w oparciu o nieformalny projekt architektoniczny (konceptję remontu w postaci szkicu) wykonany przez znajomego pozwanej, przy czym w razie innych prac miały być one dodatkowo wyceniane. Wszelkich ustaleń dotyczących umowy dokonywał w imieniu pozwanego jego ojciec J. J..

Prace objęte umową zostały przez powoda wykonane w całości w sierpniu 2013 roku, oprócz pomiarów instalacji elektrycznej - w związku z czym w dniu 23 sierpnia 2013 roku pozwana wypłaciła ojcu powoda – J. J. kwotę 20 000 zł, a J. J. wydał pozwanej klucze do mieszkania. Zgodnie z ustaleniami pozwana miała wypłacić resztę umówionej kwoty po wykonaniu przez powoda prac związanych z instalacją elektryczną i wymianą rury wentylacyjnej. Pismem z dnia 17 września 2013 roku powód oświadczył, iż protokół pomiaru instalacji elektrycznej zostanie wykonany i wydany po zainstalowaniu całego osprzętu, najdalej do dnia 25 września 2013 roku, jednak prac tych powód już nie wykonał. We

wrześniu 2013 roku został wykonany odbiór kominiarski, a w dniu 2 października 2013 roku został wykonany pomiar instalacji elektrycznej (przez inną osobę na zlecenie pozwanej).

W tym samym czasie powód wykonywał prace budowlane w związku z budową domu pozwanej i jej męża przy ul. (...) w K.. Strony dokonały w październiku 2013 roku rozliczenia z tytułu prac wykonanych przez powoda w obu budynkach (tj. domu i mieszkaniu), które zawierało wskazanie wynagrodzenia uzgodnionego przez strony za obie umowy (175 500 zł), kwoty wpłacone przez pozwaną powodowi (łącznie 155 500 zł, w tym kwotę 20 000 zł wpłaconą w dniu 23 sierpnia 2013 roku bez precyzyjnego wskazania, za które prace) oraz pozostała do zapłaty na rzecz powoda kwotę 20 000 zł. Jednocześnie wydatki pozwanej związane z wadami w zakresie prac budowlanych przy budowie domu (i koszty dodatkowe) zostały wyliczone na kwotę 27 373,06 zł.

(**dowód:** wydruk z kw (...) k. 36-49, kopia korespondencji mailowej k. 9, kopia pisma powoda z dnia 17.09.2013 r. k. 20, pismo WUOZwK z dnia 10.09.2013 r. k. 21, kopia Opinii nr (...) /IX k. 50, kopia Oświadczenia o stanie technicznym instalacji elektrycznej k. 74, kopia potwierdzeń wpłat k. 22, kopia Rozliczenia stron z tytułu budowy k. 23-26, pismo WUOZwK z dnia 11.07.2017 r. z załącznikami k. 110-118, częściowo zeznania świadka J. J. – nagranie z dnia 21.03.2017 r. 00:05:31-00:44:42, zeznania świadka R. Ś. – nagranie z dnia 21.03.2017 r. 00:45:23-00:59:59, zeznania świadka W. K. – nagranie z dnia 21.03.2017 r. 01:02:45, zeznania świadka K. C. – nagranie z dnia 25.05.2017 r. 00:01:01-00:01:57, zeznania świadka J. R. – nagranie z dnia 29.06.2017 r. 00:00:59-00:09:55, zeznania świadka G. P. w drodze pomocy prawnej I Cps 6/18 k. 144-145 (płyta CD), zeznania świadka M. S. w drodze pomocy prawnej I Cps 88/17/N k. 171-172, 175, częściowo zeznania powoda – nagranie z dnia 19.01.2017 r. 00:10:17-00:17:20, zeznania pozwanej A. B. – K. – nagranie z dnia 19.01.2017 r. 00:18:46-00:40:34,)

W dniu 31 grudnia 2014 roku powód ((...)J.) wystawił fakturę VAT nr (...) na kwotę 22 982,40 zł z terminem płatności 90 dni. Pozwana otrzymała tę fakturę dopiero w dniu 6 marca 2015 roku i odesłała ją powodowi uznając, iż strony rozliczyły się z umowy w zakresie remontu mieszkania w październiku 2013 roku i jest to żądanie bezpodstawne.

W dniu 22 października 2015 roku powód skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty wynikającej ze wskazanej faktury, w terminie 14 dni od doręczenia wezwania. Do wezwania dołączone było zestawienie wpłat. Pozwana otrzymała wezwanie w dniu 29 października 2015 roku.

(**dowód:** kopia faktury VAT nr (...) z dnia 30.12.2014 r. k. 6, kopia potwierdzenia wpływu do pozwanej k. 30, wezwanie do zapłaty z dnia 22.10.2015 r. k. 8 (kopia k. 32, dowód doręczenia k. 35), pismo pozwanej z dnia 30.03.2015 r. wraz z kopią faktury doręczonej pozwanej raz potwierdzeniem nadania do powoda k. 27-29).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone do akt sprawy, które nie były przez strony co do zasady kwestionowane. Dokumenty urzędowe, w tym z zakresu nadzoru budowlanego nie budziły wątpliwości Sądu, co do prawdziwości zawartej w nich treści, jako sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy w zakresie ich działania (art. 244 k.p.c.). Wynika z nich m.in., iż w czasie kontroli we wrześniu 2013 roku stwierdzono nieprawidłowości w rodzaju zamontowanych w lokalu pozwanej okien. Z kolei dokumenty prywatne zostały ocenione zgodnie z art. 245 k.p.c. Odnosnie faktury VAT nr (...) z dnia 31 grudnia 2014 roku nie budzi ona wątpliwości - mimo istniejących rozbieżności w treści faktury doręczonej pozwanej i tej, przedstawionej do pozwu (w zakresie wystawcy – sprzedającego oraz terminu zapłaty), ponieważ powód wyjaśnił rozbieżności w tym zakresie, a pozwana nie kwestionowała autentyczności tego dokumentu, ani kwoty w nim wskazanej. Odnosząc się z kolei do przedstawionych przez pozwaną Arkuszy z wyliczeniem kosztów oraz odręcznie sporządzonego pisma z pokwitowaniem odbioru przez powoda (jego ojca) poszczególnych kwot należy stwierdzić, iż podlegały one ocenie w świetle pozostałych dowodów, w tym zeznań stron i świadków. Istotne jest, że dokumenty te dotyczą rozliczeń łącznych z dwóch równoległych umów i na ich podstawie nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, iż kwota 20 000 zł w dniu 23 sierpnia 2013 roku została przekazana powodowi przez pozwaną w ramach umowy o remont mieszkania. Powód zaprzeczał temu w toku postępowania, a jego wersję potwierdzał świadek J. J.. Z tych względów należało uznać, iż dokument ten nie dowodzi jednoznacznie twierdzeń pozwanej w powyższym zakresie. Okoliczność, iż były prowadzone dwa rodzaje prac (dotyczące budowy domu i remontu mieszkania) nie zmienia ustalenia, iż to

na pozwanej ciążył obowiązek dbałości o swoje interesy i precyzyjnego rozliczania wpłacanych powodowi z różnych tytułów kwot.

Sąd dał wiarę zeznaniom stron w zakresie, w jakim są one zgodne ze sobą i znajdują potwierdzenie w relacji świadków – tj. co do faktu zawarcia ustnej umowy o wykonanie remontu mieszkania pozwanej, wykonania co do zasady uzgodnionych prac (poza ostatecznym odbiorem instalacji elektrycznej i wentylacyjnej), co do równolegle prowadzonych prac przy budowie domu pozwanej. W zakresie dotyczącym czasokresu prac w mieszkaniu pozwanej na wiarę zasługują zeznania pozwanej, potwierdzone relacją świadków oraz dokumentami, z których wynika, iż prace musiały zostać zakończone w sierpniu lub najpóźniej we wrześniu 2013 roku, nie zaś, jak podawał powód – w 2014 roku. Pozwana przedłożyła m.in. Opinię mistrza kominiarskiego z dnia 17 września 2013 roku, który stwierdzał prawidłowość podłączenia pieca c.o. i kratki wentylacyjnej do przewodów kominowych (k. 50). Z kolei z zaświadczenia datowanego na 2 października 2013 roku wystawionego przez uprawnionego elektryka wynika, iż instalacja elektryczna w lokalu została wykonana i sprawdzona zgodnie z przepisami oraz nadaje się do załączenia pod napięcie (k. 74). Wymienione dokumenty potwierdzają, iż remont w lokalu pozwanej musiał zakończyć się wcześniej.

Z kolei zeznania przesłuchanych świadków są w ocenie Sądu wiarygodne z zakresie zgodnym z ustalonym stanem faktycznym, wynikającym z zeznań stron oraz dokumentów. Świadkowie – pracownicy powoda nie pamiętali dokładnie okresu, w jakim były wykonywane prace remontowe, ale potwierdzili co do zasady okoliczności związane z tym remontem, nie mieli natomiast wiedzy na temat rozliczeń stron. Świadkowie wnioskowani przez pozwaną również nie podawali szczegółów, ale ogólnie potwierdzili fakt wykonania odbioru instalacji w mieszkaniu.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie niespornym był zarówno fakt zawarcia ustnej umowy o wykonanie remontu w mieszkaniu przy ul. (...), jak i co do zasady jej zakres oraz okoliczność, iż powód zrealizował umowę. Niesporna była również kwota ustalona przez strony tytułem wynagrodzenia za wykonanie dzieła – 23 000 zł.

Spór zasadzał się natomiast wokół kwestii, jaki charakter miała wskazana umowa oraz czy pozwana zapłaciła powodowi uzgodnione wynagrodzenie.

Kwalifikacja prawna zawartej przez strony umowy miała kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy dlatego, że dla umów o dzieło i umów o roboty budowlane kodeks cywilny przewiduje odmienne terminy przedawnienia, a pozwana zarzut przedawnienia w niniejszej sprawie podniosła. Powód forsował stanowisko, iż była to umowa o roboty budowlane, bowiem bez względu na to, jakiej dotyczyła powierzchni zlecone powodowi prace miały charakter generalnego remontu. Okres przedawnienia w tym przypadku wynosi 3 lata, ponieważ powód zawarł umowę w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą (art. 118 k.p.c.). Z kolei pozwana podnosiła, że przedmiot umowy nie mieścił się w definicji remontu wskazanej w ustawie Prawo budowlane, bowiem obejmowało jedynie ułamek powierzchni budynku, w którym znajduje się lokal pozwanej. Pozwana powołała się na tego rodzaju stanowisko wyrażone w orzeczeniu Sądu Najwyższego w sprawie I CR 338/72. Przy przyjęciu argumentacji pozwanej okres przedawnienia wynosiłby 2 lata od daty wydania dzieła (zgodnie z art. 646 k.p.c.).

Ocena charakteru umowy łączącej strony była tym trudniejsza, że strony nie dokonały pisemnego sprecyzowania swych ustaleń, a umowa miała charakter ustny. Sąd dokonując ustaleń w tym zakresie miał też na uwadze, iż kwestia rozróżnienia obu umów w doktrynie i orzecznictwie wywołuje liczne wątpliwości. Ostatecznie jednak za przeważające należy uznać stanowisko, zgodnie z którym o charakterze umowy decyduje jej przedmiot – w przypadku umowy o roboty budowlane pojęcie robót musi być przy tym interpretowane jednolicie dla potrzeb prawa budowlanego i są to prace wymagające zezwolenia budowlanego, warunkujące dopuszczenie obiektu do użytku, objęte specjalistycznym nadzorem inwestycyjnym. Dzieło objęte umową o dzieło nie musi natomiast spełniać takich wymagań, ma charakter „wyposażeniowy”.

Sąd na tej podstawie doszedł do przekonania, iż strony niniejszego postępowania łączyła umowa o dzieło. Według art. 627 k.c., przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Z kolei art. 647 k.c. zawiera definicję umowy o roboty budowlane, przez którą wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu – wykonanego zgodnie z projektem i zasadami wiedzy technicznej – a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, przekazania terenu budowy, dostarczenia projektu, odebrania obiektu i zapłaty wynagrodzenia. Definicję obiektu budowlanego zawiera art. 3 ust. 1 ustawy Prawo budowlane i jest to budynek, budowla bądź obiekt małej architektury wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych. Przez roboty budowlane należy z kolei rozumieć budowę, przebudowę, montaż, remont, rozbiórkę obiektu budowlanego (art. 3 pkt 7 ustawy). Należy podkreślić, iż wszystkie składniki umowy o roboty budowlane, z uwagi na jej szczególny charakter (rodzajowe wyodrębnienie) są istotne (tak wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6.10.2004 r. I CK 71/04 i z 18.07.2002 r. IV CkN 1376/00).

W ocenie Sądu umowa stron nie może zostać zakwalifikowana jako umowa o roboty budowlane, ponieważ realizowana inwestycja nie spełniała wymogów przewidzianych prawem budowlanym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.03.1998 r. II CKN 653/97 i z dnia 7.12.2005 r. V CK 423/05). Co prawda w pojęciu robót budowlanych (art. 3 pkt 7 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku) mieści się nie tylko sama budowa, ale także prace w zakresie przebudowy, montażu, remontu lub rozbiórki obiektu budowlanego, na co wskazywała strona powodowa, jednocześnie jednak prace wykonywane przez powoda nie były związane z wzniesieniem budynku, ale z jego wyposażeniem. Remont mieszkania nie był przedsięwzięciem większych rozmiarów, któremu towarzyszyło projektowanie i zinstytucjonalizowany nadzór, w szczególności nie był dokumentowany w żaden sposób przebieg poszczególnych prac remontowych, jak tego wymagają przepisy z zakresu prawa budowlanego (dziennik budowy, protokół obmiaru robót itp.). Do przedmiotowo istotnych elementów umowy o roboty budowlane należy przede wszystkim obowiązek zamawiającego dostarczenia projektu budowlanego - umowa stron nie obejmowała zaś takiego obowiązku, także faktycznie pozwana nie dostarczyła powodowi takiego projektu. Remont mieszkania opierał się na nieformalnym projekcie architektonicznym (nie budowlanym), sporządzonym przez znajomego pozwanej, który nie spełniał wymagań określonych przepisami Prawa budowlanego, nie był nigdzie zgłaszany ani zatwierdzony. Był to zatem szkic obrazujący ogólne zmiernienia pozwanej, co do wyglądu mieszkania. Powód nie wykazał w ocenie Sądu, aby prace w lokalu pozwanej były wykonane według konkretnego projektu budowlanego.

Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego (m.in. wyroki w sprawach I CSK 51/07, I CK 71/04), jak też sądów apelacyjnych (SA w Gdańsku I Aca 1564/11, SA w Łodzi I Aca 123/15) przedmiotem świadczenia niepieniężnego w umowie o roboty budowlane jest przedsięwzięcie o większych rozmiarach, zindywidualizowanych właściwościach, zarówno fizycznych, jak i użytkowych, któremu z reguły towarzyszy wymóg projektowania i zinstytucjonalizowany nadzór oraz szczególna postać współdziałania inwestora z wykonawcą w zakresie przygotowania i wykonania przedmiotu świadczenia, przejawiająca się w dostarczeniu projektu i przekazaniu terenu budowy.

W tej sytuacji należy uznać, iż powód nie wykazał, aby umowa łącząca go z pozwaną była umową o roboty budowlane, ale była ona umową o dzieło. Wobec tego zasadny okazał się podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia roszczenia - dzieło, jak wynika z całokształtu materiału dowodowego, zostało wydane w dniu 23 sierpnia 2013 roku. Nawet jednak gdyby przyjąć, iż nastąpiło to w okresie późniejszym, to najpóźniej należy przyjąć, iż był to październik 2013 roku, bowiem w tym czasie pozwana uzyskała już wymagane zaświadczenia z zakresu instalacji elektrycznej i wentylacyjnej. Licząc zatem od tej daty dwuletni okres przedawnienia upłynął w październiku 2015 roku, zaś pozew został złożony w dniu 30 sierpnia 2016 roku.

Na marginesie należy wskazać, iż przy przyjęciu zakończenia robót w dniu 23 sierpnia 2013 roku – nawet w razie uznania argumentacji powoda, iż była to umowa o roboty budowlane (co w ocenie sądu nie jest jednak słuszne), to okres przedawnienia również by już upłynął z dniem 23 sierpnia 2016 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd oddalił powództwo.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Sygn. akt I C 1112/16

Z)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)